

POTTENDORF ÉS SZARVKŐ URADALMAK UTASÍTÁSA 1669.

Hevenyessiné öreg asszonyunk Instructiója.

1. Legelsőbben is igyekezzék ő kegyelme, hogy az kezére bízott minden nemű dolgokban s partékánkban kárunkat távoztassa s hasznunkat nagy dicséretesen elkövetni el ne mulassa.

2. A kezéhez bízott és regestum szerint adott partékáinkra szorgalmatos gondja legyen, hogy azokban semmi nemű fogyatkozás, kár, vagy ártalmas mocsok ne essék. Ez iránt egyetértvén az komornyé-kunkkal, kinek hasonlóképen azokra való jóvigyázás és gondviselés parancsoltatik. És azok közül (ha) valamit kiadatunk, az inventáriumot avagy regestumot kezünkhöz hozván, magunkkal följegyeztesse vagy kitörültesse.

3. Az egész jószáginkbul valamennyi tik, lud, kappan, item borju, erdei vad, madár és egyéb mindennemű illyes és majorságh az konyhánk szükségére küldetik, azt, ő kegyelme maga jelen levén, ez iránt is komornyé-kunkkal egyet értvén, szám szerint szorgalmatos gondviselése alá vegye, azaz quietantiát eléb rationáriánkra számvevőnknek küldvén protocallátatni, velünk subscribáltassa. Az melyekből szükséges képen és kiadott rendelés szerint konyhánkra adasson. Hétről hétre penig valami az konyhára adatik élés is kegyelmed jelenlétében az sáfártul számvétessék.

4. Az egész mind Pottendorffi Szarvkői és több majorinkat is ő kegyelme kezéhez bízván, kiváltképen vigyázzon, hogy az majornék és cselédje ingyen fizetéseket ne vegyék, hanem intse szorgalmatosan, hogy mindennemű marhában mennél többet szaporítsanak és hivataljokban nagy híven és szorgalmatosan eljárjanak. Kihez képest Hevenyessiné asszony maga gyakran majorokra kifordulván, megtekintse azoknak mivoltát s mikorban legyenek; és látván valami fogyatkozásokot s kárunkat magunknak is hírére adni semmi titkolás nélkül el ne mulassa, és valamilyen rendeléseknek igazításuknak köll lenni, magunk keze írása alatt való parancsolat által legyen.

5. Nem kételkedünk üdvözölt asszonynak eziránt való jó rendtartását észben vevén és megtanulván ő kegyelme is azt igyekezve követni fogja. Ha peniglen valami káros fogyatkozásokat vagy rendetlenségeket eddig észébe vette volna, azokban semmit el ne hallgatván, híven bejelentse.

6. Az Pottendorfi majorné, hasonlóképen az több majorokból is behozván regestumokat, az kezekhez olvasott állést és majorságot

külömben: Item azoknak erogatióját magános jegyzésbe írja, vagy reá nem érkezvén vagy itthon nem lévén Dugonicsal beirattassék, hogy majoroknak számadáskor ez iránt valami injuriájok és számvevőnknek sok rendetlen és öszve kevert irásokkal több munka és időtöltése ne szaporodjék.

7. Az minemü vajat peniglen küldenék az egész jószáginkból vagy majorainkból, azt mind megnézetvén elébb hány funt vagy mázsa legyen: Irasson reá numerust és vajnak számát s minemü s honnand küldött vaj legyen. Úgy mint No. 1. Egy vagy 2 mázsa Pettendorffi majorság vaj No. 2. 3 vagy 4 mázsa etc. Az szerént több edényekre is, hasonlóképen regestumba is magának fölírván. Az mely vajat penig maga jó rend tartásával és gondviselésével megkimélhet, azt vendég fogadókra ossza, és pénzzé tenni igyekezzék.

8. Mivel penig az fűszerszám is ő kegyelme kezéhez adatik, arra való jó gondviselésre commendáltatik, hogy haszontalanul és konyhánk szükségén kívül félre ne pozdoruljon. Az mint hogy az többiben is tékozlást távoztassa ő kegyelme.

9. Igyekezék azonis szorgalmatosan, hogy annak idejében apró és öreg sörtés marhát hizlaltattassa, hasonlóképen malmokra való azoknak ki osztassa el ne haladjon, hanem fogyatkozás és haladás nélkül sörtés marhák és kappanyok hizlaltatásáról idem gondolkodjék.

10. Valamennyi peniglen öz, borju és bárány az konyhánkra kölletik, azoknak bőrüket az szerint döglelt bárányoknak mindenféle marhát szorgalmatosan föl írja és bennünket azokról tudósítván sidóknak adóságban adhatja, az contractus tollba is miseráltatván azoknak számát és árát. Juhok gyapja levétele eladása. Bárányok eladása nyár előtt.

NB. Tollpárnák csináltatása minden jószáginkban.

11. Arra is legyen szorgalmatos ő kegyelmének, hogy az minemü özet vagy vadat nyárban küldenék, annak husát jó módjával besóztatassa, hogy kár nélkül télre is meg maradhasson.

12. Azt is szorgalmatosan elkövesse, hogy megpróbáltatván egy köből fejer lisztből hány czipó teszen, vigyázzon, hogy mindeokor az szerént czipók száma kiteljék az asztalunk kívül félre akar hova ne oszolvék. Az konyhánkra is mennyi fehér czipó kell, bizonyos lajstromot tartván magának szorgalmatosan beírja, kivel az sáfár számadásának is egyezni kölletik.

13. Azt se mulassa el ő kegyelme, hogy magunk is vendégek asztalára való gyertyarul regestumot tartván szorgalmatosan perceptiókat erogatióval együtt beírja.

14. Az magunk és gyermekek fejer ruha is ő kegyelme kezénél levén, ily rendet tartson azokban, hogy ha valamely el szakadoz, az olyant magános ládában rakja, kivel az utánis, kezéhez adott fejer ruhának számát comprobálhassa.

15. Arra is szorgalmatos gondja legyen ő kegyelmének, hogy annak idejében asztalunk szükségére való mindennemü nyers és száraz gyümölcsöt készítettvén, kivel esztendeig be érjünk. Fölösleg valót az sidóknak adja és pénzé tegye. Item répát, borsot, lencsét, hajmát s több affélet fogyatkozás nélkül készítettvén, az len és kender fonatást szokás szerént való szegénység közé bronza osztást is elkövesse.

Hasonlóképen az sóban is hogy valami fogyatkozás ne essék minek előtte épen elfogyjon kezünkre adja, hogy idein Lengyelországból hozzahassunk.

Mivel eddig majorinkban sok marhát tartottak majorbeli cselédek. Azért ily rendelést tettünk, az majorgazda tarthasson tehenet 2, de maga szénáján, gulyás egyet, béresek egyet-egyet. Juhász maga juhát is. Disznópásztor 4. De mind az juh, mind az apró marha külömb jegyes legyen és ha több volna tülek végére menvén és meg examinálván hüttel is bennünket tudósétson.

Hogy az jószágban toll párnák csináltatásában is és juhok gyapja be vitetvén és annak eladásában, az szerént kos bárányokra is szorgalmatoskogyék, commendáljuk.

Sok volna mindenet föl írnya, hanem kételkedvén ő kegyelme jámbor szolgálatjában közönségesen ezeken kívül is mindenekben hasznukat elkövetni és kárunkat távoztatni fogja ő kegyelme. Actum Pottendorff. die ultima februarii 1669.

Eredetije az Orsz. Levéltárban a Nádasdy-uradalom utasításai közt.

Közli: DR. IVÁNYI BÉLA.